

**Cerebral
Parese-foreningen**

LM Sak 4 Uttalelser

Sentralstyrets forslag til uttalelser:

- a) Kamp for økt likestilling**
- b) Vi vil reversere ny boligtilskuddsordning**
- c) Vi vil kjempe for ASK**

Forslag til vedtak: Forslagene til uttalelser vedtas.

1 **a) Kamp for økt likestilling**

2 Fordommer, samfunnsmessige barrierer og ulike former for diskriminering gjør at
3 personer med CP og lignende funksjonsnedsettelse ikke har de samme mulighetene
4 som funksjonsfriske. Regjeringen har lansert en strategi og handlingsplan for
5 likestilling av personer med funksjonsnedsettelse. Foreløpig har vi ikke sett noen
6 resultater, og vi krever at arbeidet med likestilling prioriteres.

7 I 2019 stemte regjeringspartiene på Stortinget imot forslaget om å innlemme FN-
8 konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i
9 norsk lov. Vi synes det er sterkt beklagelig. Det skjedde samme år som regjeringen
10 mottok kritikk fra FN-komiteen for rettighetene til mennesker med nedsatt
11 funksjonsevne fordi konvensjonen ikke var oppfylt, og de fikk også konkrete
12 anbefalinger for hvordan konvensjonen kunne oppfylles. Hovedinnvendingen til
13 komiteen var at personer med funksjonsnedsettelse i altfor stor grad blir sett på som
14 brukere og pasienter i stedet for likestilte borgere. FN stadfestet også at personer med
15 funksjonsnedsettelse i Norge utsettes for omfattende diskriminering. Vi mener det
16 er på tide at CRPD blir en del av regjeringens strategiarbeid og at konvensjonen blir
17 en del av norsk lovgivning.

18 Regjeringen tok i 2019 initiativ til en likeverdreform. Målet er at familier med store
19 omsorgsoppgaver skal få det bedre. Det er viktig å prioritere familier som har barn
20 med funksjonsnedsettelse og sammensatte behov. I likhet med Funksjonshemmedes
21 Fellesorganisasjon (FFO), mener vi det er behov for en ny og uavhengig
22 koordinatortjeneste med beslutningsmyndighet. Vi ser for oss et statlig forankret
23 koordinatortjenestesenter fordelt på regionale sentre. Målet er å legge til rette for
24 samarbeid på tvers av instanser og tjenester, hjelpe og avlaste familier og tilrettelegge
25 best mulig i viktige overganger i livsløpet. Tilbudet burde ikke knyttes til alder, da
26 mange med funksjonsnedsettelse fortsatt bor hjemme etter fylte 18 år.

27 Arbeidet for inkludering og mot fordommer og utestenging, starter allerede i
28 barnehage og skole. Regjeringen har tatt flere initiativ på dette området, blant annet
29 stortingsmeldingen «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage,
30 skole og SFO» i 2019. I 2020 har et offentlig utvalg kommet med forslag til ny
31 opplæringslov, som regjeringen skal følge opp med en stortingsmelding i løpet av
32 2021. Vi mener det er svært viktig at elever med funksjonsnedsettelse får bedre
33 oppfølging i skolen og videre i utdanningsløpet. Det er altfor mange unge med
34 funksjonsnedsettelse som ikke blir tilstrekkelig sett og hørt, stilt krav eller satt
35 forventninger til, og som ikke får den undervisningen de har krav på. Det er også for
36 mange som blir undervist av ufaglærte assistenter. Dette er svært bekymringsfullt,
37 ettersom vi vet hvor viktig skolegangen er for muligheten til å leve et selvstendig,
38 likestilt og deltakende liv. Det er viktig med et lovverk som er tydelig på rettighetene
39 til den enkelte, men vi må også se på hvordan lovverket blir fulgt opp. Det er en
40 utfordring at regelverket brytes uten at det får konsekvenser. Vi mener derfor det må
41 innføres strengere sanksjoner for kommuner og fylkeskommuner som bryter loven.
42 I tillegg mener vi det bør tilføres betydelige ressurser for å styrke opplæringen.
43 Situasjonen er for sårbar, med tanke på dårlig kommuneøkonomi og mangel på
44 kompetent personell.

45 Arbeidslivet er en annen arena hvor personer med CP og andre funksjonsnedsettelse
46 opplever å komme til kort. I 2018 ble regjeringens inkluderingsdugnad lansert, der

47 målet er å få flere med funksjonsnedsettelse og hull i CV-en i arbeid. Til tross for nye
48 virkemidler og bevilgninger har resultatene uteblitt. Altfor mange med
49 funksjonsnedsettelse står ufrivillig utenfor arbeidslivet. Det er både utfordrende å
50 komme inn i arbeidslivet, og å beholde arbeidstilknytningen. Vi mener det må
51 tilrettelegges for et mer inkluderende og rausere arbeidsliv. Vi trenger flere tilpassede
52 arbeidsplasser, det må bli enklere å få nødvendig tilrettelegging, og det må være
53 mulig å jobbe redusert og samtidig ha en økonomi til å leve av. Flere uføretrygdete
54 må få utnyttet restarbeidsevnen og ressursene sine. NAV er i en spesielt sårbar tid, og
55 det er viktig at de får tilstrekkelig kapasitet og ressurser til å gjenopprette tillit og
56 fortsette oppgaven med individuell og tett arbeidsoppfølging.

57 Svakere tilknytning til arbeidslivet og merkostnader som følge av
58 funksjonsnedsettelsen, gjør at personer med CP og lignende diagnoser har dårligere
59 økonomi enn befolkningen ellers. Likevel har regjeringen de siste årene innført flere
60 økonomiske kutt som rammer disse gruppene hardt, og som begrenser muligheten til
61 å leve et likestilt liv. Vi krever derfor at regjeringen reverserer flere av
62 innstrammingsene i de helsebaserte ytelsene, særlig innstramminger som er gjort i
63 arbeidsavklaringspengeordningen (AAP). Slik vi ser det har endringer med kortere
64 varighet på ytelsen, snevrere unntak, lengre karenstid og en betydelig reduksjon i
65 minsteytelsen for unge mottakere, fått store negative konsekvenser. Vi mener det vil
66 sende flere ut i utenforskap og fattigdom.

67 For å kunne leve selvstendige og frie liv, er mange med CP og andre
68 funksjonsnedsettelse avhengig av assistanse. Regjeringen satte i 2019 ned et
69 offentlig utvalg som skal se på dagens BPA-ordning. Det er positivt, da vi mener det
70 er altfor store forskjeller i hvordan ordningen praktiseres. Vi trenger et tydeligere
71 nasjonalt regelverk som i større grad forplikter kommunene til å tilby BPA. Vi mener
72 det bør vedtas en ny forskrift som erstatter dagens rundskriv. Samtidig er det behov
73 for mer enn et nytt regelverk. Vi trenger en mer forutsigbar finansiering, samt en
74 større forståelse og kunnskap om hva BPA-ordningen er og hvor viktig den er for at
75 enkeltpersoner og familier skal kunne leve gode, likestilte og deltakende liv. Vi mener
76 at kommuner i større grad må tilby løsninger som tar utgangspunkt i den enkeltes
77 behov og ønsker. Vi mener dette vil gi bedre tjenester som ikke nødvendigvis er
78 dyrere.

79

80 **b) Vi vil reversere endringene i ny boligtilskuddordning**

81 CP-foreningen er bekymret for konsekvensene av endringene i tilskudd til etablering i
82 egen bolig som ble innført fra og med 01.01.20. Vi frykter at endringene fører til at
83 færre med funksjonsnedsettelse kan benytte seg av ordningen.

84 Tidligere har Husbanken forvaltet tilskudd til etablering i egen bolig, og tilskudd til
85 tilpasning av bolig. I statsbudsjettet for 2020 ble tilskuddsmidlene overført fra
86 Husbanken til kommunene i form av frie midler. Nå er det opp til kommunene om de
87 vil tilby disse tilskuddene. Tilskudd til etablering gis ofte som toppfinansiering ved
88 siden av startlån, og er en viktig ordning for de som ikke får boliglån i vanlig bank.
89 Tilskudd til etablering nedskrives over 20 år, og er rente- og avdragsfritt. For mange
90 med CP og lignende funksjonsnedsettelse kan dette tilskuddet være avgjørende for
91 muligheten til å bo i egen bolig.

92 Husbanken utbetalte 506,5 millioner kroner i tilskudd til etablering og tilpasning til
93 kommunene i 2019. Ferske tall CP-foreningen har fått tilgang til viser at kommunene
94 uforpliktende oppgir å sette av 456,7 millioner kroner til dette i 2020. Det er en
95 nedgang på 10 prosent og dette viser at vår frykt er reell med tanke på at kommunene
96 i mindre grad vil prioritere dette tilskuddet framover.

97 Etableringstilskuddet har hatt flere funksjoner. Foruten å gjøre det mulig for flere å
98 kjøpe bolig, har kommunene har hatt lov til å bruke tilskuddsmidlene til å dekke
99 startlån som ikke blir tilbakebetalt. På den måten har kommunene hatt liten risiko
100 ved å tilby startlån til vanskeligstilte på boligmarkedet. Uten etableringstilskuddet
101 som «buffer» må kommunene i større grad enn tidligere bære risikoen selv. Vi er
102 svært bekymret over om kommunene vil ta den risikoen. I tillegg er ikke kommunene
103 pålagt å søke startlånmidler til sine innbyggere.

104 CP-foreningen frykter at den nye tilskuddsordningen gir for mye frihet til
105 kommunene og en utvikling der mange kommuner velger å prioritere bort det
106 boligsosiale arbeidet dersom de har dårlig økonomi. Vi trenger mindre forskjeller i
107 velferdstilbudet i kommunene og ikke større! CP-foreningen ønsker å styrke det
108 nasjonale boligsosiale politiske arbeidet og ber politikerne å reversere denne nye
109 tilskuddsordningen for etablering i egen bolig.

110

111 **c) Vi vil kjempe for ASK**

112 CP-foreningen er svært bekymret over, at utvalget som har laget et forslag til ny
113 opplæringslov (NOU 2019: 23), foreslår å ta bort lovbestemmelsene: § 2-16, § 3-13 og
114 § 4A-13. Dette er paragrafer som eksplisitt sier noe om rettighetene til elever som har
115 behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK).

116

117 Utvalget begrunner dette med å unngå dobbeltreguleringer og at innholdet i ASK-
118 bestemmelsene videreføres i forslag til nye bestemmelser om universell opplæring,
119 individuell tilrettelagt opplæring, fysisk tilrettelegging og personlig assistanse.

120

121 Vi er ikke hverken enige i forslaget eller begrunnelsen. Ved å ta bort disse
122 paragrafene frykter vi for alvorlige konsekvenser; et dårligere tilbud, en dårligere
123 oppfølging og et svakere rettsvern for en allerede utsatt og sårbar elevgruppe i dagens
124 skole. For elever med CP er dette veldig alvorlig, da tall fra det nasjonale CP-
125 registeret viser at 25 % av barn med CP har utydelig eller ingen tale og følgelig har
126 behov for og rett på ASK.

127 Det å kunne uttrykke seg språklig er helt avgjørende for barns faglige og sosiale
128 fungering og utvikling og muligheten til å kunne opptre likeverdig i klassen og på
129 skolen. Da ASK- rettighetene ble tatt inn i loven i 2012 innebar dette en viktig
130 anerkjennelse av viktigheten av ASK og vår medlemsgruppes mulighet til å kunne
131 delta i skolefelleskapet på lik linje med andre elever. I tillegg medførte dette økt
132 bevissthet rundt behovet og skoleeiere, skoler og lærere har i større grad måttet
133 innhente og utvikle viktig kompetanse. Vi kan ikke risikere at dette viktige ASK-
134 arbeidet går til spille eller har vært forgyves!

135

136 Vi ber politikere sørge for at paragrafene som innebærer språkrettighetene til elever
137 som har behov for og/eller benytter seg av alternativ og supplerende kommunikasjon
138 blir opprettholdt i det nye lovforslaget. Vi mener ASK-rettighetene heller må styrkes
139 enn svekkes!